

NORSK

ENGLISH

GEN 3 TJENESTER**GEN 3 SERVICES****GEN 3.1 Kunngjøringstjenesten for Luftfarten****GEN 3.1 Aeronautical information services****1 Generelt**

1.1 Kunngjøringstjenesten i Norge er utført av Avinor.

Avinor
Kunngjøringsavdelingen
Postboks 150
2061 Gardermoen
TEL: 67 03 00 00
E-post: aim@avinor.no

1.2 Tjenesten blir ytet i samsvar med bestemmelsene i følgende ICAO-dokumenter:

Annex 4 Aeronautical Charts
Annex 15 Aeronautical Information Service
Doc 8126 Aeronautical Information Services Manual
Doc 8697 Chart Manual
Doc 9855 Guidelines on the Use of the Public Internet for Aeronautical Applications
Doc 10066 PANS-AIM

Avvik fra disse bestemmelsene er beskrevet i GEN 1.7.

2 Kunngjøringstjenestens ansvarsområde

Kunngjøringstjenesten er ansvarlig for sammenstilling og kunngjøring av luftfartsinformasjoner vedrørende Norge (inklusive Svalbard, Jan Mayen og Bjørnøya) og internasjonalt farvann innenfor norske flygeinformasjonsregioner. Kunngjørings-tjenesten er organisert som en del av Avinor Drift og infrastruktur.

3 Utgitte informasjoner for luftfarten

3.1 **AIP Norge** blir kun publisert digitalt. AIP Norge inneholder opplysninger av varig art som er av betydning for luftfarten i Norge. AIP Norge har norsk og engelsk tekst og blir oppdatert på AIRAC ikrafttredelsesdatoer.

3.2 **AIP SUP** inneholder opplysninger om midlertidige forandringer av lang varighet, eller forandringer av kort varighet med mye tekst/grafikk i beskrivelsen.

3.3 **AIC** - Informasjonssirkulære - inneholder opplysninger av teknisk så vel som administrativ art, men ikke slik at de kvalifiserer til utstedelse av NOTAM eller inntagelse i AIP Norge. Avinor utgir AIC i en serie, serie A.

Luftfartstilsynet utgir AIC i to serier. Serie I er beregnet på nasjonal og internasjonal distribusjon med norsk og engelsk tekst. Serie N gis bare nasjonal distribusjon.

1 General

1.1 The aeronautical information service in Norway is provided by Avinor.

Avinor
AIM Department
P.O. Box 150
NO-2061 Gardermoen, Norway
TEL: +47 67 03 00 00
E-mail: aim@avinor.no

1.2 The services are provided in accordance with the provisions contained in the following ICAO documents:

Differences to these provisions are detailed in subsection GEN 1.7.

2 AIM area of responsibility

The Aeronautical Information Management is responsible for the collection and dissemination of information for Norway (Svalbard, Jan Mayen and Bjørnøya included) and international waters within the lateral limits of Norwegian Flight Information Regions. The Aeronautical Information Management forms part of Avinor Operations and Infrastructure.

3 Aeronautical publications

3.1 **AIP Norway** is published in digital form only. AIP Norway contains aeronautical information of lasting character, essential for air navigation in Norway. AIP Norway is bilingual Norwegian/English and is updated on AIRAC effective dates.

3.2 **AIP SUP** contains information concerning temporary changes of long duration, or changes of short duration described with a large amount of text or graphics.

3.3 **AIC** - Aeronautical Information Circulars - contain information of general technical interest and information relating to administrative matters, which do not qualify for inclusion in AIP or NOTAM. AIC are issued by Avinor in one serie, serie A.

AIC are also issued by the Norwegian Civil Aviation Authority in two series. Series I is given national and international distribution with bilingual Norwegian/English text. Series N is given national distribution only.

NORSK

ENGLISH

3.4 **AIP Norway, AIP SUP og AIC A** blir publisert på www.avinor.no/ais, samt at de tilgjengeliggjøres i en europeiske AIS databasen (EAD).

3.5 **Åpningstider** for tjenester på lufthavnene i AIP, tabell ENXX AD 2.3 og AD 2.6, publiseres på www.avinor.no/ais

3.6 **NOTAM** blir utgitt når nødvendig for å kunngjøre informasjoner av direkte operativ betydning og som:

- er av kortvarig karakter eller
- er nødvendig å forhånds distribuere eller
- er av varig karakter, men ennå ikke utgitt som rettelse til AIP Norge.

Postadressen til det internasjonale NOTAM-kontoret er:

NOTAM-kontoret
Postboks 150
2061 GARDERMOEN
AFTN: ENGMYYX
TEL: 64 81 90 00
E-post: nof@avinor.no

Hvert NOTAM gis et løpenummer, som begynner for hver serie med nummer 1 klokken 0000 UTC 1 JAN hvert år.

Norske NOTAM blir distribuert i følgende serier:

Serie A

innhold og dekningsområde er:

Bestemmelser og prosedyrer, underveis-navigasjonshjelpemidler og luft/bakke-kommunikasjon i norske FIR/OFIR, kartserie M517 Air og luftfartskart 1:500 000, skytevarsler og andre faremeldinger, internasjonale lufthavner (REF AD 1.3) samt følgende lufthavner:

ENAN -ANDØYA/Andenes
ENDU - BARDUFOSS
ENNA - LAKSELV/Banak
ENOL - ØRLAND

Serie E

innholder informasjon vedrørende nasjonale flyplasser som ikke blir publisert i serie A.

Annet

Seilflyging som finner sted i CTR og overliggende TMA hvor to-veis radiosamband er påkrevd, vil ikke bli kunngjort i NOTAM. Informasjon om pågående aktivitet vil bli gitt av angjeldende enhet av flygekontrolltjenesten.

SNOWTAM

I vintersesongen sender hver flyplass SNOWTAM i egne serier. Hvert SNOWTAM gis et løpenummer som begynner for hver serie med nummer 1 klokken 0000 UTC 1 JAN hvert år.
REF AD 1.2, kap. 2.

3.7 **Kontrolliste** over gyldige NOTAM utstedes hver måned via AFTN.

3.4 **AIP Norway, AIP SUP and AIC A** are published on www.avinor.no/ais, as well as made available via the European AIS database (EAD).

3.5 **Opening hours** for the services at the aerodromes in AIP, tables ENXX AD 2.3 and AD 2.6, is published on www.avinor.no/ais

3.6 **NOTAM** are published as and when necessary to disseminate information of direct operational significance which:

- is of ephemeral nature; or
- requires advance distribution; or
- is of lasting character, but not yet issued as an amendment to AIP Norway.

The postal address to the International NOTAM Office is:

International NOTAM Office
P.O. Box 150
NO-2061 GARDERMOEN, Norway
AFTN: ENGMYYX
TEL: +47 64 81 90 00
E-mail: nof@avinor.no

Each NOTAM is allocated a serial number beginning for each series with number 1 at 0000 UTC, on 1 JAN each year.

Norwegian NOTAM is distributed in the following series:

Series A

content and coverage as follows:

Regulations and procedures, en-route navigational aids and air/ground communications affecting Norwegian FIR/OFIR, chart series M517 Air and Aeronautical Chart 1:500 000, navigational warnings, international airports (REF AD 1.3) and the following airports:

ENAN -ANDØYA/Andenes
ENDU - BARDUFOSS
ENNA - LAKSELV/Banak
ENOL - ØRLAND

Series E

containing information concerning all domestic aerodromes not issued in series A.

Miscellaneous

Glider flying taking place within CTR and the above situated TMA where two-way radio communication is required, will not be promulgated in NOTAM. Information regarding glider flying in progress will be given by the appropriate ATC unit.

SNOWTAM

During the winter season each aerodrome issues SNOWTAM in separate series. Each SNOWTAM is allocated a serial number, starting each series with number 1 at 0000 UTC on 1 JAN each year.
REF AD 1.2, chapter 2.

3.7 A **checklist** of valid NOTAM is issued every month via AFTN.

3.8 Salg av AIP Norge

Fremtidige utgaver av AIP Norge er kun tilgjengelig via Avinors AIS-portal (<https://www.avinor.no/ais>).

Et gyldig abonnement på AIP Norge er påkrevd for å få tilgang. Pris per år avhenger av antall individuelle brukere som skal benytte abonnementet:

1 - 5 sluttbrukere:	NOK	4 000
6 - 15 sluttbrukere:	NOK	9 000
16 + sluttbrukere:	NOK	12 000

(Alle priser er oppgitt eks. mva.)

Andre priser gjelder ved behov for tilgang til Avinor Helikopter Manual, samt for brukere som ikke regnes som sluttbrukere (for eksempel dataleverandører).

For å abonnere, vennligst kontakt Avinor på aim@avinor.no

4 AIRAC oppdateringssystem

For å holde en viss kontroll med strømmen av endringer til kart, rutehåndbøker o.l. kunngjøres endringer til AIP, såvidt mulig, på forutbestemte dager som AIP AIRAC AMDT (system for regulering og kontroll av luftfartsinformasjoner). Dersom en AIRAC dato ikke vil bli benyttet til utgivelse av AIP AIRAC AMDT vil det bli informert om dette ved utsendelse av NOTAM.

I tabellen nedenfor angis datoene endringene vil bli publisert i kolonne 1, og de datoene disse endringer vil tre i kraft i kolonne 2.

<i>Publiseringsdato / Publication date</i>	<i>Ikrafttredelsesdato / Effective date</i>
06 JUN 2019	18 JUL 2019
04 JUL 2019	15 AUG 2019
01 AUG 2019	12 SEP 2019
29 AUG 2019	10 OCT 2019
26 SEP 2019	07 NOV 2019
24 OCT 2019	05 DEC 2019
21 NOV 2019	02 JAN 2020
19 DEC 2019	30 JAN 2020
16 JAN 2020	27 FEB 2020
13 FEB 2020	26 MAR 2020
12 MAR 2020	23 APR 2020
09 APR 2020	21 MAY 2020
07 MAY 2020	18 JUN 2020
04 JUN 2020	16 JUL 2020

3.8 Sale of AIP Norway

Future editions of AIP Norway are only available via Avinor's AIS-portal (<https://www.avinor.no/ais>).

A valid AIP Norway subscription is required to gain access. The price per year depends on the number of individual users who will use the subscription:

1 - 5 end users:	NOK	4 000
6 - 15 end users:	NOK	9 000
16 + end users:	NOK	12 000

(All prices are given ex. VAT)

Other prices apply if necessary with access to Avinor Helicopter Manual, as well as for subscribers who are not considered end users (e.g. data suppliers).

To subscribe, please contact Avinor at aim@avinor.no

4 AIRAC system

In order to control and regulate the flow of changes implying amendments to charts, route manuals etc., changes to the AIP are whenever possible, promulgated on predetermined dates as AIP AIRAC AMDT (system for Regulation and Control of Air Information). A notification will be distributed by NOTAM if an AIRAC date will not be used for the promulgation of AIP AIRAC AMDT.

Column 1 in the table below lists the dates on which changes will be notified. Column 2 the dates on which these changes will become effective.

5 Informasjoner før flyging

5.1 Generelt

Informasjoner før flyging innen eller ut fra Norge er tilgjengelig ved ATS-enhetene og er basert på et sentralt databasesystem som inneholder data for det området som dekkes av norsk AIS. Forskjellige typer bulletiner, rute-, område- eller flyplass-bulletiner, (generell eller NAV-advarsler) kan hentes ut av databasen. Det samme gjelder værrapporter, varsler og værkart.

Oppdatert "Flexible Use Airspace"-informasjon (FUA) om aktivitet i "Temporary Segregated Areas" (TSA) finnes på egen Predefined Pre-flight Information Bulletin (PIB) i IPPC med betegnelse AUP (Airspace Use Plan).

Utvidede briefingtjenester og bistand ved innlevering av reiseplaner (FPL) er tilgjengelig fra Norges internasjonale NOTAM-kontor (NOF):

NOTAM-kontoret
Postboks 150
2061 GARDERMOEN

Kontor: Oslo Lufthavn, Gardermoen
TEL: 64 81 90 00
E-post: nof@avinor.no

5.2 NAIS (Norwegian Aeronautical Information System)

Kombinerte AIS/MET briefing-produkter er tilgjengelige via NAIS ved alle norske flyplasser som har lufttrafikkjenesteenheter. NAIS produserer integrerte NOTAM, SNOWTAM og MET-briefinger (inkludert værkart og "narrow route briefings"), og inneholder også funksjonalitet for håndtering av reiseplaner (FPL) med tilknyttede meldinger.

Enkeltstående eller serier av NOTAM kan hentes direkte fra NAIS DB, ENHBZEXX, ved bruk av følgende spørrenøkkel:

RQN ENGM A1234/11
RQN ENGM B0123-B0133/11

5.3 IPPC (Internet Pilot Planning Centre)

IPPC er en utvidelse av NAIS som gjør en avgrenset del av informasjonene i NAIS tilgjengelig for planleggingsformål, via Internett (URL):

<http://www.ippc.no>

NOTAM vil ikke bli inkludert på briefinger dersom deres "gyldig fra" - tid ligger mer enn 24 timer frem i tid fra spesifisert starttid for PIB (Pre-flight Information Bulletin). Informasjon om "gyldig til" - tid vil bli inkludert på angjeldende del av PIB dersom gyldighetsperioden (for NOTAM) strekker seg mindre enn 24 timer frem i tid.

5 Pre-flight information service

5.1 General

Pre-flight information service for flights within or out from Norway is available at the various ATS units. The service is based on a central data base system which contains data for the area covered by the Norwegian AIS. Various types of bulletins, route-, area- or aerodrome PIB, (general or NAV warnings) are available from the database. Weather reports, forecasts and weather charts are also available.

Updated Flexible Use Airspace (FUA) information on the use of temporary segregated areas (TSA) are made available through a Predefined Pre-flight Information Bulletin (PIB) named AUP (Airspace Use Plan).

Enhanced briefing services and Flight Plan (FPL) filing services are available from the Norwegian International NOTAM Office (NOF):

International NOTAM Office
P.O. Box 150
NO-2061 GARDERMOEN, Norway

Office: Oslo Airport, Gardermoen
TEL: +47 64 81 90 00
E-mail: nof@avinor.no

5.2 NAIS (Norwegian Aeronautical Information System)

Combined AIS/MET briefing products are available via NAIS at all Norwegian aerodromes with Air Traffic Services Units. NAIS provides integrated NOTAM, SNOWTAM and MET briefings (including Weather Charts and Narrow Route briefings), and incorporates facilities for filing of Flight Plans (FPL) and other ATS messages.

Single and series of NOTAM can be obtained from the NAIS DB, ENHBZEXX, by using the following request key:

RQN ENGM A1234/11
RQN ENGM B0123-B0133/11

5.3 IPPC (Internet Pilot Planning Centre)

IPPC is an extension to NAIS which makes a limited part of the information in NAIS available for planning purposes, via Internet (URL):

<http://www.ippc.no>

NOTAM will not be included in the reports if their "valid from" - time is more than 24 hours into the future from the specified start time for the briefing. Information on "valid to" - time will be included in the PIB entry if the expiry time is less than 24 hours into the future.

NORSK

ENGLISH

NOTAM som tas inn på PIB for første gang "i dag" vil være merket som "new today". NOTAM med Qualifier "W" (W=Warning, NOTAM som omhandler FRNG, PJE, GLD, osv.) vil bare bli inkludert når brukerne spesifiserer at spesielle VFR-informasjoner ønskes inkludert (standard i skjerm bildene). Permanente NOTAM blir som standard inkludert i PIB i 365 dager, men denne avgrensningen kan endres når spørringer foretas.

5.4 GNSS-informasjontjeneste

Ved etablering av P-RNAV-, LPV- og SCAT-I-prosedyrer, samt andre GNSS-relaterte instrument-inn-/utflygings-prosedyrer, vil Avinor inkludere informasjon om GPS RAIM (Receiver Autonomous Integrity Monitoring), EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay System) og SCAT-I (Special Category 1) -status for angjeldende flyplasser som en integrert del av den etablerte AIS-briefingtjenesten. Tekst som benyttes ved varslet mangelfull RAIM/EGNOS -dekning vil være:

"GPS RAIM OUTAGE PREDICTED" / "EGNOS IS NOT AVAILABLE FOR LPV".

For SCAT-I vil teksten lyde: "GPS OUTAGE FOR GLS PROCEDURES PREDICTED".

Informasjonen vil bli distribuert som NOTAM.

5.5 Informasjon fra andre stater

Basisdata (AIP, AIP SUP og AIC) kan fås ved henvendelse til AIS/NOTAM:

Telefon: (+ 47) 64 81 90 00

E-post: ais@avinor.no

Basisdata for hele EUR-regionen, samt enkelte andreland utenfor, er tilgjengelig fra AIS/NOTAM. Liste med full oversikt finnes på www.ippc.no under fanen "Briefings".

Briefing utover det som er tilgjengelig i listen, vil kunne fås på forespørsel til AIS/NOTAM på telefon eller e-post.

6 Digitale terreng- og hinderdata

6.1 Område 1

Opplysninger om digitale terreng- og hinderdata, inkludert opplysninger vedrørende uttrekk av data fra databasen kan fås ved henvendelse til Statens Kartverk. Se kontaktopplysninger på:

www.kartverket.no

6.1.1 Digital terrengmodell

Statens kartverk har gjort tilgjengelig en terrengmodell over Norge i 10 meters grid. For mer informasjon om terrengmodellen, kvalitet og tilgang se:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/dtm-10/dddbb667-1303-4ac5-8640-7ec04c0e3918>

PIB (Preflight Information Bulletin) entries that appear on briefings for the first time "today" will be marked as "new today". NOTAM with Qualifier "W" (W=Warning, NOTAM regarding FRNG, PJE, GLD, etc.) will be included only if the VFR box in the query form has been ticked off (default). Permanent NOTAM will as default be included on PIBs in 365 days, but this cut-off limit can be changed in the request forms.

5.4 GNSS information service

When establishing P-RNAV, LPV and SCAT-I procedures, and other GNSS related instrument approach and departure procedures, Avinor will include information concerning GPS RAIM (Receiver Autonomous Integrity Monitoring), EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay System) and SCAT-I (Special Category 1) status for the affected aerodromes as an integrated part of the established AIS briefing service. Text used when advising that insufficient RAIM/EGNOS coverage has been predicted will be:

"GPS RAIM OUTAGE PREDICTED" / "EGNOS IS NOT AVAILABLE FOR LPV".

For SCAT-I the text will be: "GPS OUTAGE FOR GLS PROCEDURES PREDICTED".

The information will be distributed as NOTAM.

5.5 Information from other States

Basic data (AIP, AIP SUP and AIC) are available on request from AIS/NOTAM:

Telephone: (+47) 64 81 90 00

E-mail: ais@avinor.no

Basic data from the entire EUR-region, plus a few countries outside, are available from AIS/NOTAM. Full list is available on www.ippc.no under "Briefings".

Briefing beyond what is available from the list, can be obtained by contacting AIS/NOTAM by telephone or e-mail.

6 Electronic terrain and obstacle data

6.1 Area 1

Information regarding digital terrain and obstacle data, including information regarding the extraction of data from the database, can be obtained from Statens Kartverk (the Norwegian Mapping Authority). Contact details to be found on:

www.kartverket.no

6.1.1 Digital terrain model

Statens Kartverk has made available a digital terrain model for the whole of Norway. This is available in a 10 meter grid format. More information on the model, the quality and the availability to be found at:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/dtm-10/dddbb667-1303-4ac5-8640-7ec04c0e3918>

Alternativt, ta kontakt med Statens Kartverk via:
 epost: post@kartverket.no
 TEL: 32 11 81 00
 URL:
www.kartverket.no/Kart/Kartdata/Terrengmodeller/Terrengmodell-10-meters-grid/

6.1.2 Digitale hinderdata

Statens kartverk har gjort digitale hinderdata tilgjengelig via Nasjonalt register over luftfartshindre (NRL).

For mer informasjon om NRL, kvalitet og tilgang se:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/nasjonalt-register-over-luftfartshindre/28c896d0-8a0d-4209-bf31-4931033b1082>

Alternativt, ta kontakt med Statens Kartverk via:
 epost: nrl@statkart.no

TEL: 32 11 81 00

URL: www.kartverket.no/Kart/Nasjonalt-register-over-luftfartshindre/

6.2 Område 2 og område 3

Digitale terreng- og hinderdata kan gjøres tilgjengelig på forespørsel til:

aim@avinor.no

6.3 Område 4

Opplysninger om digitale terreng- og hinderdata, inkludert opplysninger vedrørende uttrekk av data fra databasen kan fås på forespørsel til:

aim@avinor.no

Digitale terreng- og hinderdata er tilgjengelige for:

Statens Kartverk can also be contacted via:
 e-mail: post@kartverket.no

TEL: +47 32 11 81 00

URL:
www.kartverket.no/Kart/Kartdata/Terrengmodeller/Terrengmodell-10-meters-grid/

6.1.2 Digital obstacle data

Statens Kartverk has made digital obstacle data available via the National Registry on obstructions to air navigation (NRL).

More information on NRL, the quality and the availability to be found at:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/nasjonalt-register-over-luftfartshindre/28c896d0-8a0d-4209-bf31-4931033b1082>

Statens Kartverk can also be contacted via:
 e-mail: nrl@statkart.no

TEL: +47 32 11 81 00

URL: www.kartverket.no/Kart/Nasjonalt-register-over-luftfartshindre/

6.2 Area 2 and area 3

Digital terrain and obstacle data can be made available on request to:

aim@avinor.no

6.3 Area 4

Information regarding digital terrain and obstacle data, including information regarding the extraction of data from the database, can be obtained from:

aim@avinor.no

Digital terrain and obstacle data are available for:

AREA 4			
AD	RWY	Digital data available	PATC available
ENBR	RWY 17	Yes	Yes
ENGM	RWY 01R	Yes	Yes
ENGM	RWY 19R	Yes	Yes
ENGM	RWY 01L	Yes	Yes
ENRY	RWY 30	Yes	Yes
ENTO	RWY 18	Yes	Yes
ENZV	RWY 18	Yes	Yes